

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția. Joi și Sâmbătă

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Impăcarea Românilor.

Supunere necondiționată a pretins marele zdrobitor de naționalități Tisza dela românii, cari cercau serios a afla o modalitate de a putea trăi și noi liniștiți în această patrie, pe carea seculi am apărut-o cu brațele noastre, și pentru carea ne-am jertfit în timpuri grele alături de magiarii. Am purtat și purtăm sarcini, ne-am împlinit în toate timpurile datoriile cetățenesci, — am fost și suntem deci în drept a pretinde drepturi egali cu magiarii. În loc însă de a ne împărtași de drepturile politice, ce ne compet ca unei naționalități destul de numeroase, ni s'a răspuns: supuneți-vă, treceți pe sub furcile caudine. Acesta ni-se repetă și astăzi de pe fotoliul ministrului de interne. A ne împăca pe noi românii, a sta de vorbă cu naționalitățile, a le recunoște plângerile, și a le vindeca ranele lor ar fi o slăbiciune a ori cărui guvern magiar, ar fi un păcat contra „ideii” de stat magiar. Pe cât timp în sinul guvernului se păstrează ca o reliquie sântă moștenirea, că naționalitățile trebuie să se supună necondiționat, pe atâtea de o împăcare nu se poate vorbi. Nu se va găsi un singur român, carele să fie gata a abdica de viață — a se supune supremației magiare fără condițiune.

Situațiunea noastră a românilor și preste tot a naționalităților, în urma atitudinii guvernului, a presei jidanomagiare, și în urma atitudinii societății magiare în parte, a devenit foarte critică. O scim această prea bine, dar tot atât de bine o scie și guvernul. Și durere! în loc de a vedea unde-va barem umbra de tact politic din partea guvernărilor, vedem cea mai mare aroganță, și în parte desconsiderare a adevăratelor interese de stat. Căci nu putem admite. că în interesul statului ar fi a ține ordine în stat cu ajutorul baionetelor! Nu putem apoi admite, că ar fi în interesul statului, a și separa cetățenii în asupritori și asupriți

Și totuși și de și trebuie să ne convingem, trebuie să simțim chiar că ni s'a pus dilema: supuneți-vă ori vă zdrobim!! Sunt în credință guvernării nostri, că dilema vor să-o realizeze Noi, cari ne-am dat a învăța istoria, astăzi mai mult trebuie să fim, și suntem în adevăr convinși, că tactica ce urmăresce guvernul e foarte greșită. Un popor conșciu de sine, în legături de consăngenitate cu popoarele latine, nu mai poate accepta o supunere necondiționată. Un popor, care a dat atâtea semne, că e în stare a rezista, și a-și păstra viața națională în cele mai critice timpuri, nu mai poate fi astăzi zdrobit — în secul luminilor. Astăzi nu mai este un secret, că Europa a tresărit la strigătul nostru de durere. Gendarmi și miliție pe capul românilor! S'a dis și s'a făcut. Și astăzi numai affi sat românesc, unde gendarmii se nu-și fi arătat puterea ce au. Brutalitățile, ce es la lumină și de și ne-au adus la convingerea, că acești oameni străini de limba noastră, în cea mai mare parte, sunt anume trimiși, ca se ne lovască și zdrobască fără cruțare. Gendarmeria pe mulți frați de ai nostri fi torturează mai rău ca pe vite. La spatele gendarmilor — pentru ca aceștia să fie mai siguri la cas de pericol, stau baionetele soldaților. Numai cât aceștia conduși de oameni cu o cultură superioară duc un rol mai mult de spectatori. Sunt însă și soldații o sarcină pe comune — cari trebuie să suporte o mulțime de spese cu întreținerea lor.

O parte dintre fruntașii nostri au fost loviți fără cruțare — trași înaintea barei judecătorești, ei au fost osândiți, pentru lucruri permise altor partide politice din țară. Nu va trece mult și e mai mult ca sigur, că ușile temnițelor se vor deschide, spre a încăpea pe cei-ce au reprezentat cauza românilor. S'a contat poate la proverbul că: bătând păstorul se va risipi turma, dar decepțiune va urma și aici, ca și în alte mijloce drastice. Dela un extrem s'a trecut la celalalt. Dela bătrânii poporului, au trecut la

tinerimea universitară și gimnasială. Să zdrobim conducătorii, să nimicim surescena, și poporul român va rămâne o masă brută, ne aptă de a purta o luptă politică. E posibil ca venitorul ei să fie nimicit aici

Lucrurile nu s'au oprit aci. Sunt șicanați, torturați și persecutați chiar fruntașii din opincă — sătenii. — Și acum se ne oprim aci. Bătrâni, bărbați, juni și tineri sunt loviți de urgia despotică. Au mai rămas femeile. Ele însă și-au legat soarta lor de soarta părinților, a soților, a fraților, și-au legat soarta lor de soarta poporului românesc. Să nu ne mirăm dacă s'a început góna și asupra lor!

În suferințe comune ne vom oțeli în luptă. — Pe asta cale crede regimul că va împăca și liniști pe români — și în genere pe naționalități?

E o mare rătăcire, și noi trebuie să o spunem franc și cu totă serioșitatea, că mijlocele aplicate până aci numai măresc agitațiunea între români. Și noi nu putem lua răspunderea, dacă poporul acesta blând, nu va fi scos din răbdare. Se încete deci primo loco: forța ce ni se aplică pre-tutindenea.

Școala civilă a Asociațiunei transilvane.

Că progresăm au dovedit-o și esamenale din anul acesta dela școala civilă a Asociațiunii transilvane.

Esamenale s'au început Luni și s'au terminat Joi cu declamări și cu musica vocală și instrumentală. Ele au fost conduse cu mare tact de Ilustritatea Sa Dl archimandrit și vicariu archiepiscopesc Dr. Il. Pușcariu ca delegat al comitetului, ér răspunsurile și prestațiunile elevelor n'au lăsat nimic de dorit. Dovadă, că școala dispune de puteri didactice, care sunt la culmea chemărei.

Lucrurile de mână făcute cu multă măiestrie atât ale cursului complementar cât și ale elevelor școlei civile dovedesc, că s'a pus un deosebit

pond ca fetițele să-și însușescă cât mai mari dexterități în această ramură de lucru principal pentru femei.

Incheierea anului școlar, care s'a făcut Joi la 11 1/2 ore a.m. au premers declamațiuni în toate limbile, care se propun la institut. Putem afirma, că piesele de declamat au fost dintre cele mai bine alese, ér declamarea a dovedit, că elevele au priceput spiritul lor. Tot astfel și esecutarea pieselor în musica instrumentală ne a lăsat pe deplin mulțumiți. Elevele câștigă o școală bună și sigură musicală. Acesta s'a dovedit mai vortos însă la esecutarea a trei piese cu vocea. Elevele conduse de dl prof. G. Dima au cântat cu multă siguranță și cu mare precisiune. Cu deosebire „Hora severinului” a electrisat publicul și l'a lăsat sub impresiunea cea mai favorabilă.

După terminarea acestora Ilustritatea Sa Dl Dr. Ilarion Pușcariu, în o vorbire de mare elocuență și pătrunțetore, dîse cam acestea:

*Onorat și distins public!
Onorat corp didactic!
Iubitelor eleve!*

Școala bună se asemănă cu o grădină, în care se cunoște mîna unui măiestru, a grădinarului iscusit, care întocmesce pămîntul, plantează florile, aședându le într-o ordine frumoasă, ca să se desfăteze la ele ochiul omului.

Esamele sunt o dare de samă despre progresul făcut în instrucțiunea, ce se îndeplinește în școală.

Resultatul esamenelor la școala civilă de fete a Asociațiunei, — cred a fi în consonanță cu vederile și convingerile onoratului public, care a asistat la acele esamene — a fost și de astădată pe deplin mulțumitor. Din toate obiectele de învățământ elevele au dat răspunsurile cele mai escelente. Resultatul acestor esamene și peste tot nivelul, la care s'a ridicat această școală înaltă, an de an, dela înființarea ei până astăzi, ne întărește și mai mult în credință, că înființarea acestei școle în interesul culturii noastre naționale a fost o

FOIȚA

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare).

§. 6.

Strămutarea slujbelor robotesci dintru o săptămână într'alta, sau în vremea economiei din afară mai părtinitore preste tot oprită să fie, luând afară numai acele întâmplări, când slujbașul căzuta dela sine pe săptămână slujbă, din vina sa a o împlini s'ar lenevi, sau lucrul pentru urmata, și în mai lung timp ținătorea vreme rea a-l săvîrși n'ar pute; în care slujbașul a împlini restanțele robote de slujbă în acel chip a se sili să va puté, ca în fiesce-care săptămână peste căduta robotă o și numai din restanții să plinască, mai încolo ca slujbașii de o și, sau și două de domnie locului depărtați mai mult de o săptămână mersul și venitul înlăuntru socotindu-l nici într-o întâmplare a-i ține să nu-i pótă, și acelorași următorea săptămână, spre chivernisirea economiei sale totdeauna slobodă să rămăe. Érá preste tot pentru tot felul de robote acea proporție să se ție, ca cât mai puțin o pătrare a cădutelor pe un an robote pe cele patru luni ale iernii să rămăe, și în aceste luni

să se și deplinescă, și din acea pătrare nimic spre alte luni de vară să nu se mute. Érá celelalte trei pătrări sub curgerea celorlalte luni să se plinască. Érá de cumva domnul locului cuviincioșele pe lunile de vară și érnă robote în vremea sa a le cere n'au lipsit, și din singură lenea slujbașilor nu s'au împlinit, sau de cumva pentru ținătorea vreme slabă în lunile cuviincioșe a pofți slujba domnul locului n'au putut, atunci a restanțelor robote în anul viitoriu pe rînd împlinire domni locului a pofți vor avé putere.

§. 7.

Érá de cumva lucru robotesc pentru urmata plóie, sau altă împedecare atunci nu s'ar puté împlini; totă acea parte a dîlei, în care lucru s'au început, dară a să săvîrși n'au putut, robote lor să se impute. Érá dacă din porunca domnului sau supusul la robote a venit; ci nimica n'au lucrat, atunci venitu și mersu numai în soarta lucrului să va socoti.

§. 8.

Jeleriul ce are casa sa, 18 dîle, érá subjeleriul 12 dîle cu palmile a lucra în robote va fi datoriu.

§. 9.

Supusul spre slujba domnului său peste rînduitele robote a se strînge nici pentru plată nu se va puté, ci încă deosebită grije și luare aminte spre

aceea vine de a să întorce, ca supusul spre împlinirea slujbelor robotesci în acel chip să se îndetorească, ca lui spre chivernisirea economiei sale destulă vreme să-i rămăe, și rămasa dóră într-o săptămână robotă în ceeaaltă a o plini să o pótă. Érá de cumva ținutul a unui sau altui supus nici a opta parte a unei sesii nu ar plini, pentru asemenea ținut numai dijma, sau după obiceiul locului nona urbanalicescă, sau în natură sau în asemenea ajungătoriu a se lua să va puté, și cu supusul asemenea ținut moștenitoriu numai ca cu jeleriul, sau subjeleriul vine de a se urma.

§. 10.

Slujbașul spre răscumpărarea robotelor cu banii nici-odată a se sili nu să va puté, însă de cumva pentru răscumperarea slujbei robotesci, sau pe numită vreme sau peste tot, a face tocmeală cu domnul seu, aceea a face fiind de față mărturisirea varmegii, sau a scaunului să-i fie slobod. Érá în cea dintâiu întemplant de cumva unei părți ar plăcea dela tocmeala cea până la o vreme a să abate, și a sta pe rînduella regulații urbanalicesci, aceea ca un an mai nainte celelalte părți a face cunoscut, precum și ofițiolatului a înștiința va fi datoriu, ca așa viitórii economii despre amëndoué părțile a se ajuta să se pótă.

(Va urma.)

necesitate a timpului și că sacrificiile, ce se aduc pentru susținerea ei sunt pe deplin recompensate.

Esamelele dela această școală se pot privi ca o adevărată sărbătoare, și ți de bucurie, în care părinții, profesorii, elevii și întreg publicul asistent află o mulțămire.

Laud dară înainte de toate dilingința și interesul viu, ce l'au arătat elevii acestei școle la învățătură, prin ce nu numai au cauzat bucurie părinților și tuturor, dar și onore acestui institut, — recomandându-le tot deodată, ca să caute și în viitor a spori în învățătură, ca cunoștințele câștigate aici să ajungă la perfecțiune cât mai mare.

Mulțămesc onoratului corp didactic pentru zelul și devotamentul dovedit și de astă dată în chemarea sa, rugându-l — ca să nu pregete nici în viitor a lucra pentru susținerea acestui institut de cultură națională în numele cel bun și la desvoltarea lui.

Nu mai puțin mulțămesc onoratului public și cu deosebire onoraților părinți ai elevilor acestei școle, cari poartă interes pentru institutul nostru și l'au onorat cu considerațiunile lor, căutând a da ficelor d-lor creșterea cea mai bună în spirit național.

Vă rog, ca nici pe viitor să nu detrageți bunăvoința, ce aveți către acest institut, la care concurg ficele române din aproape toate părțile locuite de români. Dumnezeu cu noi și nimenia împotriva noastră!

La această vorbire răspuns d-nul director al școlii Dr. Vasile Bologa prin o frumoasă vorbire. Densul se uită cu bucurie la rōdele muncii, la secerișul din acest an. Și bucuria este cu atât mai mare, cu cât vede, că silințele corpului didactic au fost încoronate de succes. Intocmai ca agricultorul, care și culege rōdele, așa și învățătorii și-au vădeat resplătită munca ostenelelor, care se deosebesc de a agricultorului prin aceea, că rōdele nu sunt numai un belșug momentan, ci durabil, pe ca l' va dovedi mai bine viitoriul. Mulțămii ilustrații Sale D-lui Dr. Il. Pușcariu carele ca delegat al comiteiului n'a înțelăsat nici o ocaziune a contribui la progresul obținut și tot deuna a fost gata să dea spriginul seu corpului didactic. Mulțămii publicului, care s'a interesat de această școală și dete povești înțelepte elevilor

Publicul aduse ovațiuni d-lui delegat prin un puternic „să trăiească” — er corpului didactic îi strinse cu frățescă dragoste mâna, drept semn de recunoștință.

*

Școala civilă are 5 profesori, 2 caticheți, 7 instructori. Elevii înmatriculate au fost în clasa I 15; în clasa II 24; în clasa III 17 și în cl. IV 20 Cursul complementar l'au cercetul 9 elevi. În internat au fost 63 de elevi. Biblioteca corpului didactic s'a înmulțit în anul acesta cu 25 opuri, er a elevilor cu 12 opuri.

Cestiunea română.

(Interviewuri din „P.-Naplo.”)

Contele Lazar Jenő,

proprietar în comitatul Brașovului.

El e de părere, ca școlile populare române să le ia statul și autonomia bisericească să se restrângă; instrucția preoților și învățătorilor asemenea să o îngrijiască statul.

„Cestiunea română însă are și partea socială și după părerea mea aici sunt greutățile cele mai mari. . . . Până când societatea magiară nu primesce la sine pe români, nu-i contopesc, nu pōte fi vorba despre rezolvarea cestiunii.

Dar după vederile mele acceptarea socială a românilor acum nu e posibilă. Inteligența lor, abstrăgând dela unele excepțiuni rare, nu e așa de cultă, ca să o putem accepta. La rezolvarea socială deci acum nici să nu ne gândim.

„Pentru rezolvarea politică a cestiunii prefacerea în de stat a școlilor și restrin-

gerea autonomiei bisericești sunt mijloce escelente. Apoi să servescă de principiu: apăsarea agitatorilor cu cea mai mare energie și câștigarea poporului. Pentru cea dintâi e de lipsă asprimea deplină a legii, pentru cea din urmă o administrație bună. Și tocmă de aceea administrația în Ardel trebuie să fie model.

Iacsko Lucian,

directorul tehnic al fabricii deceluloasă din Zernesci.

Acesta spune, că lucrătorii români din fabrică, sunt oameni buni și harnici, dar cu simț național românesc. E de părere, că guvernul ar trebui să între la înțelegere cu elementele moderate.

Hajdu Iános.

forestier-sef în comit. Făgărașului.

De opt ani locuiesc în ținutul acesta și m'am convins, că cu puține excepțiuni toți românii nutresc dorința secretă, ca să adneceze la România partea orientală a Ungariei. Sunt ce e drept și români mai moderați, cari pretind mai puțin, dar cūtez a afirma cu toată hotărîrea, că nu este român, care să nu pretindă una-alta, cât de puțin, dela statul magiar.

Spune apoi mai departe, că toți românii sunt plini de ură față de magiari și se infurie, când vād stindard magiar, apoi continuă:

„Rezolvarea cestiunii române să fie de cele mai urgente agende ale guvernului magiar și pentru acesta doresce partea cea mai mare a ungarilor ardeleni introducerea cât mai grabnică a proiectelor politico-bisericești; trebuie realizate aceste proiecte, căci ele sunt măsuri puternice pentru combaterea mișcării române.

Ar fi de lipsă necondiționat și introducerea administrației de stat. Căci d. e. în comitatul Făgărașului numai în două comune săsesci sunt notari magiari, ceilalți toți sunt români. Fie și ei amployați, dar prin denuire să fie transferați în orașe curat magiare, unde să fie învățați a simți unguresce, er în comune românesci unde sovinișmul valach îi folosește de mijloce contra ideii naționale magiare.

„Toate institutele de instrucție confesionale trebuie să le ia statul. În institutele confesionale să imprimă ura față de magiari în românii sciutori de carte și de aici să propagă între poporul valach de rënd, care stă pe trēpta culturală cea mai primitivă.

„A schimba legea electorală ardelenă, nu ar fi lucru cuminte, chiar și dacă nu e lucru echitabil, ca într'un stat să se măsore dreptul electoral cu două măsuri diferite. Dar eu mai bine aș vrea să fiu cetățenul unui stat național magiar cu dominațiune absolută, decât a unei Ungarii nenaționale, provădută cu tot felul de drepturi constituționale.

După ce se plânge, că școala de stat din Zernesci nu e cercetată de loc din partea românilor, încheie astfel:

„In opt ani am învățat a cunoște temeinic acest popor și convingerea mea e, că cea mai mică concesiune din partea guvernului magiar, ar arēta slăbiciune și cu toate-că s'ar întâmpla cu bunăvoință, totuș ar vătēma interesele de existență ale țerii. Românii și așa nu s'ar îndestulă nici când cu nici un fel de concesiune și cu cât ar căpēta mai mult, cu atēta ar pretinde și mai mult.

Urmările atentatului.

Fostul president Carnot zace încă rece, udat de lacrimi. *Inmormēntarea marelui bărbat se va face Duminecă.*

Adunarea națională dela Versailles s'a intrunit Miercuri la 1 oră p. m. pentru a alege pe noul president. Agitațiunile au fost mari și s'au dat peste 800 de voturi. Majoritatea absolută a intrunit-o însă președintele camerei deputaților *Casimir Perrier*. Când președintele adunării a exprimat numele noului ales, un ura de bucurie a izbucnit în sală. Incercările unor deputați socialiști de a provoca disordine au rămas zădărnice.

Noul președinte a promis, că-și va sacrifica întrēgă activitatea sa pen-

tru prosperarea Franciei și binele poporului francez.

Densul s'a născut în 1847 și încă din tinerețe s'a distins prin studii și activitate. În repețițe rënduri a fost ales deputat la Nogent; a fost secretariu de stat în ministeriul de culte, ministru, președinte al camerei și acum al republicei.

*

Atentatul comis contra lui Carnot a provocat o penibilă impresiune în toate părțile. Presa europeană și a celorlalte continente emulēză întru a condanna această faptă și în a ridica meritele lui Carnot, cel mai democratic domnitoriu.

Domnitorii și guvernele diferitele state s'au grăbit a trimite adrese de aderență.

M. Sa împēratul și rege Francisc Iosif I. în dimineța memorabilei zile de 25 curente se afla pe câmpul de esecițiune, făcēnd revista trupelor, când deodată galopēză la densul principelui Lichtenstein și-i șoptesce ceva, la ce M. Sa devine palid și se convinge însuși din telegrama oficială. După această a mers numai de cât la consulatul frances, împreună cu adjutanțul Paar și a dat espreșiune condolențelor sale. Apoi a trimis la adresa ministerului-president Dupuy și la a vēduvei telegrame scrise de M. Sa însuși.

Impēratul Germaniei a trimis d-nei Carnot următoarea adresă. „Impērătēsa și eu, consternați de vestea îngrozitoare ce ni-a sosit din Lyon, te rugăm să fii convinsă că completele condolențe, completele simpatii ale noastre sunt cu Dta și familia dtale. Deeti Ddeu putere, ca să poți suporta această cruntă lovitură. Demn de numele seu mare a murit Carnot, cum mōre soldatul pe câmpul de onōre.

Reg. Victoria a însărcinat pe consulul engles la Paris, lord Dufferin, să comunice guvernului frances și vēduvei Carnot condolențele cele mai adânci ale ei. Tot asemenea însărcinare a primit ministrul-president lord Roseberry.

În ședința din 25 a camerei frances ministrul-president Cripsi cu voce deprimată ascultat de deputați stând în picioare, a rostit următoarele: „Firul telegrafic mi a adus vestea despre acel asasinat vrednic de scārbă, care s'a făcut asupra presidentului republicei frances, Sadi Carnot. Carnot, ai cărui strămoși au servit patriei cu onōre, e un om de omenie, care nu a greșit nimeniua nimic, și care nu a putut stīrni ură, a cădūt victimă unui ucigaș, care spre cel mai mare regret al nostru, s'a născut în Italia. Dar ne mângâie faptul, că anarhiștii nu au patrie și că pre cum ei și denegă patria, astfel și patria îi denegă pe ei. Camera, care represintă națiunea și simte în măsură cea mai mare legăturile de rudenie și pretinie, cari o lēgă de națiunea vecină, să alătură la doliu general, ce-a cădūt asupra Franciei. Regele și guvernul a trimis nefericitei vēduve și guvernului frances telegrafice condolențele lor. Recerc deci camera, ca prin intermediul camerei se dees espreșiune condolenței sale și propun să se suspendă ședința.

Presidentul camerei a rostit o cuvēntare în care glorifică pe Carnot, care a reprezentat și împlinit misiunea de-a împăca cele două națiuni sorori și de a esopera, ca între Italia și națiunea al cărei cap era el, să se întăriască legile de concordie și simpatie, dă apoi în termeni călduroși espreșiune durerei ce națiunea italiană o simte alături cu sora francesă. Propune, că în semn de doliu camera să suspendă ședința, er pentru întreg restul sesiunii curente deputații să pōrte doliu pentru ca și prin semne esterne să dees espreșiune durerei, ce o simțesc. Acesta propunare a fost acceptată unanim.

Presidentul senatului în cuvēntare sa accentuēză că ia parte viuă la durerea și doliul Franciei.

Senatul esprime adevēratele sale condolențe națiunei-sorori frances. Pe nefericitul ucigaș Italia nu-l recunōsce de fiu al seu.

Telegrama adresată lui Dupuy de regele Italiei are textul următoriu:

„Presidentului guvernului frances, în Lyon“. Faptul scārbos, care a lipsit Franția de conducētoriuul său, a cărui persōnă s'a bucurat de stima și simpatia generală, m'a atins în cele mai lăuntrice sentimente. *Dina, carea până acum a fost consacrată gloriei comune a acestor două națiuni, astăzi ne unesce în doliul comun.*

*

Spiritele în Franția sunt fōrte agitate. Miliția e consignată în multe orașe și stă gata sub arme. Demonstrațiunile anti-italiene cnprind tot mai mare teren. Ciocnirile între italieni și franceși sunt dese. Mii de italieni au părăsit de frică teritoriul frances.

*

În 26 l. c. n. atentatoriul a fost supus unui interogatoriu. Etă unele răspunsuri a le lui Caesario:

Judele: De ce ai omorīt pe Carnot?
— A fost tiran, deci a trebuit să mōră.

— Ce te-a îndemnat la faptă?

— Acesta o voui spune numai înaintea tribunalului; las să se scie, că ce m'a îndemnat la asasinare, le voui spune tōte.

— Ai tovarēși la crimă?

— N'am, am făcut totul din propriul meu îndemn și neautorisat de nime.

— Cum ai străpuns pe președintele?

— M'am îmbulđit înaintea, am împins la o parte calul unui lāncer, pumnalul l'am avut în buzunarul stāng n'a trebuit decât să-mi ridic mēna, ca să comit omorul. Am țintit la stomacul presidentului, și când am isprăvit, mi-am dat jos mēna și am strigat: „Trăescă anarhia!“ Atunci mulțimea năvălī asupra-mi, a început să mă sugrumē și să mă lovēscă, în fine polițiștii m'au mântuit și m'au escortat la prefectura poliției.

— Rēmăi pe lângă mărturisirea, că n'ai avut tovarēși?

— Da . . . Dar apropo, a murit președintele?

Judele n'a răspuns, însă din zimbetul lui Caesario se putea deduce, că el presupunea sfirșitul tragic al lui Carnot.

Noutăți.

Esamelele la școala elementară din Boița se vor ținē Duminecă în 26 l. c.

Din camera magiară. În ședințele din urmă ale dietei s'a adoptat, în discuție specială, proiectul relativ la liberul esercițiun al religiunei și paragraful adițional introdus de camera magnaților la legea asupra căsătoriei civile. S'a primit de asemenea și proiectul relativ la recepțiunea evreilor, precum și proiectul privitor la religiunea copiilor născuți din căsătorii miste.

Delegațiunile austro-ungare. Este sigur, că delegațiunile vor fi convocate la 15 Septembrie în Budapesta. O scrisōre din Budapesta către „Polit. Corresp.“ constată, că ideia unui arangiamēt internațional pentru protecțiunea societății europene în contra pericului mereu amenințator al anarchismului câștigă din ce în ce mai mulți partizani în cercurile politice.

Grindină. Atrēia și de Rusali înainte de amēdi o furtună cu ghiață ne mai pomenită s'a descārcat asupra comunelor Geoagiul de sus, Cetea, Benic, Mesentea, Galda de jos, Tibru și Cricău în comitatul Albei de jos, devastând și nimicind o parte din sāmănăturile, pomii și viile acestor comune.

Viile pe unele locuri sunt așa de sdrobite încāt pe lângă că au nimicit întrēgă recolta, au stricat și lemnele, așa încāt

abia în 2—3 ani vor pute fi cum au fost; ér holdele nici ca nutreț nu se mai pot folosi.

* * *

Sanarea agrar-socialismului în Ungaria. Comitele suprem al comitatului Bichiș a prezentat guvernului un memoriu în cestiunea sanării necazurilor agrar-socialiste. Primul pas e să se înființeze o reuniune de ajutorare și pensinare pentru lucrători. Comitetul acestei reuniuni are să fie totodată și juriu de pace, dacă se ivesc neînțelegeri între lucrători și posesori. Posesorii au să plătescă $\frac{2}{3}$ din fondul de ajutorare. Tot această reuniune are să se îngrijescă și pentru ca munca lucrătorilor se fie în mod corespunzător remunerată. În fine vorbește memoriul despre un tratament mai uman cu lucrătorii.

* * *

Arătare criminală. Preotul Grigoriu Popescu din Suciul de jos a făcut asupra maltratării, ce a îndurat din partea gendarmilor, la tribunalul din Deș și la comanda gendarmeriei din Cluș o arătare criminală contra sergentului de gendarmi Janka Csiki Antal, cu alți trei gendarmi.

În arătare se espune toate brutalitățile săvârșite de acei gendarmi, dovedite prin martori.

Din incidentul acestor brutalități a făcut și inteligența română din Deșu o arătare vicespanului comitatului Solnoc-Dobâca subscrisă de Ioan Welle, protopop gr. cat.; Gavril Manu avocat; George Gradvici, avocat; Dr. Alexandru Cherestes, avocat; Dr. Ioan Fărcaș, avocat; Teodor Herman, protopresbiter gr. or. — Vom vedea ce rezultat vor avea aceste arătări.

* * *

Necrolog. Iosif Bussa, căpitan c. și r. de artilerie în urma unui morb greu a înecat în vîetă în 27 Iunie st. n. la orele 9 sara în etate de 36 ani.

Rămășiile pămîntesci se vor înmormînta după rîtul gr. or. în cimiteriul comun din loc în 29. l. c. la orele 4. p. m. Fieț țărîna ușoră și memoria neuitată! Cluș 27 Iunie 1894. *Jalnica familie.*

* * *

Nouă oameni înecați. În 20 Iunie n. a. c. s'a descărcat asupra comunei Almașu-mare din comitatul Cojocnei o rumpere de nor, care a inundat comuna întrîgă și a făcut pagube mari; riul de lângă sat încă a ieșit din alvia sa și a înecat și nimicit partea cea mai mare a sîmînturilor de pe hotar. Potopului au cădut jertfă nu numai mai multe edificii și animale, ci și nouă oameni, cari s'au înecat. Dauna este foarte considerabilă și îngrijirea oamenilor nespuse de mare.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

— Cultură ungurască în Aiud. —

Am auzit și am și cetit multe sciri, cari dovedesc „înțelepciunea” și hîrnicia ungurilor, dela mic pînă la mare, dela cîrpaci pînă la ministru și dela învățat pînă la cel mai patentat smintit.

Pînă în zilele trecute însă am fost de credință, că și ungurii asemenea altor oameni, cei mai învățați vor fi avînd mai multă minte ca cei neînvețați, dar m'am înșelat, căci ei atît cei învățați cît și cei neînvețați sunt de o pînură și o gîndire.

Ce mă face să cred acesta este următorul cas:

În una din zilele trecute, avînd o afacere pînă la vestitul Aiud, cînd în drumul meu treceam pe lângă gimnasiul de acolo mîș pomenească, că pică la călcăiele mele unul după altul un dărab de cărămidă și un dărab de vîcălaș (ciment) uscat. Fără ca să mă conving, că de unde a început a curge în urma mea atîta dragoste, eu îmi continuam drumul mai departe aruncînd o privire îndărăptul meu. Abia am pășit 2—3 și începura a pica și dinaintea mea se vede că nu ochiseră bine. Vîdînd, că nu e glumă, și vîdînd că în jurul meu nu se află presupus așa de obrasnic ca diava la amîdi să mă atace în mijlocul orașului, mi-am îndreptat privirea spre terestrele gimnasiului de

unde am vîdut, că unul dintre „civilisatorii” poporului unguresc, atare cleric ce se afla în una din ferestrele celui gimnasiu își arată cultura, aruncînd cu dărab de cărămidă și ciment după mine.

Nu cu cărămidă și vîcălaș domnilor ci cu petri, ca la Turda și Oradea-mare le dîseu și cu acestea mi-am vîdut de drum lăsându-i hodorogind în asiatica lor limbă.

Se vede, că au genat rău la ochi pe înpintenaii unguri portul românesc și de aceea s'au cugetat se facă și ei un „merit” să arete adecă, că ce cultură se cultivă în acel gimnasiu și ce luminători au se ese din el.

Așa-i dragostea asta ungurască arde-o focul, te ustură pelea de ea.

Înainte numai înpintenaiilor cu măestria ce v'afi ales și în carea nu mai asiaticilor li se cuvine și le stă bine să se perfecționeze, înainte dîc și incurînd aveți să fiți cel mai vestit popor din lume, căci de pe fructe se cunoște pomul și de pe fapte omul.

en.

Cîntul în scôla poporală.

(Înceiere).

c) Dinamica.

Studiul, care ne arată, ce forță se întrebunțăm la exprimarea tonurilor, se numește *dinamica*. Forța tonurilor se arată în decursul piesei prin cuvinte streine, de regulă însă numai inițiala cuvîntului. Cele usitate sunt următoarele:

pp = pianissimo = foarte încet
p = piano = încet
dolce = încet
m. f. = mezzofôrte = puțin tare
cresc = crescendo = tot mai, tare crescînd forța
f = fôrte = tare
ff = fortissimo = tare
descr. = decrescendo = tot mai încet, cu tot mai
din = diminuendo = ca descr [puțină forță
stac = staccato = rupt

Cea mai mare parte a cuvintelor teoretice aici înșirate sau tractat în decursul anilor de scôlă și numai fôrte puțin este nou. Deci nu va fi nici prea mult material pentru anul al VI, dacă vom adauge, că și în cei trei ani de repetiție încă ne vom ocupa cu acestea.

Înceiere.

Aci mi-am espus vederile mele cu privire la metodel de cîntului și doresc, ca și alți stim. colegi să și dea părerea lor, ca prin luminare reciprocă să putem afla un metod mai practic ca cel usat pînă acum. Fie care învățătorii pătruns de chemarea sa și iubitor de progres a observat, că metodel de a propune cîntarea numai după auș nu corespunde cerințelor pedagogice moderne, căci nu putem obține rezultatul dorit cu ajutorul lui.

E lucru natural, că un lucru îl putem cuprinde cu atît mai ușor, cu cît acela ajunge la sufletul nostru prin mijlocirea a mai multor simțuri. Deci rezultatul metodelui după auș nu pôte fi egal cu al metodelui după note. Nu, nici din punct de vedere al scoului, nici cuantitativ, nici estetic.

Scopul este a desvolta aușul elevilor și a-i face mai accesibili spre tot ce e frumos. Accesibil spre ce e frumos însă va fi numai acela, care s'a deprins cu el. În cîntare se deprinde numai așa frumosul, dacă cîntarea se reproduce cît se pôte mai corect din toate punctele de vedere. A reproduce însă o cîntare, învățată numai după auș cît se pôte mai frumos numai așa se pôte, dacă perdem prea mult timp cu predarea ei; ér timpul e scump. A forma apoi cor din persoane fără cunoștința notelor, e una dintre cele mai îndrăznețe încercări.

Eu am cercat și unul și celalalt metod, și tocmai rezultatul în cercărilor mele m'a îndemnat a-mi espune aci vederile mele.

Altcum foile pedagogice streine și au dat deja verdictul lor în privința acesta declarîndu-se pentru me-

todul cu note. Și am și avut norocirea a vedé în vre o câteva scôle streine, cum cu acest metod se pôte ajunge o adevărată predare frumôsă. Pre cînd la scôlele noastre, chiar de prima categorie, așa ceva nu am auzit, ba la auzirea cîntărilor m_e cuprîndea un fel de întristare, vîdînd cît de rămași suntem în privința acesta.

Cred, că e timpul suprem, să lăsăm calea cea veche și să mergem pre altă mai bună, care de sigur ne conduce la limanul dorit. În privința acesta pot lua inițiativa: Prea Venerabilele noastre Consistorii, făcînd dispoziții ca cel puțin la scôlele capitale și la cele mai bune populare să se propună cîntul după note.

Greutate avem numai din cauza manualelor de acesta categorie; avem însă unele colecțiuni de cîntece scolare, din cari învățătorul conform progresului ce-l face în solfegiarea exercițiilor cu note, alege câte una sau două și le propune elevilor săi. Acelea colecțiuni sunt: „Colecțiune de cîntece Fröbeliane” de I. Wiest, 2 fasciôre; și 2 „Colecțiune de cîntece pentru scôlele populare” de I. Vorobchievici, 3 fasciôre.

Boșorod, 1894.

Toma Popoviciu,
învățător.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Țera noastră.

Descriere poporală a Ardélului de

Silvestru Moldovan.

(Urmare).

Dintre localitățile aflătoare aici este de amintit Ernotul, cu tîrguri mari de vite, după numele lui se numește un protopiat român gr. cat. (protopopiatul Ernotului) de care se țin 23 parochii, cu 9102 de credincioși. Mai în jos dăm de Ludoșul de pe Mureș, cu tîrguri vestite de vite și de bucate. Așezat în valea roditoare a Mureșului și la marginea Câmpiei, Ludoșul are să devie un centru de comerț însemnat. De cînd are și tîrguri de săptămînă, Ludoșul este în progres continuu. Numărul locuitorilor e de 2393, între cari mai mult de jumătate sunt români. Durere însă, că ei se lasă ușor scoși din locurile de frunte ale comunei prin ovreii, cari năpădesc aici, atrași de mișcarea comercială. Pe cînd mai înainte în piață locuiau români, în parte țărani, acum jurul pieței e ocupat de ovrei, parte ca proprietari pe casele și locul stăpînit mai înainte de români, parte ca chiriași; comerțul încă e mai cu samă în mâinile lor.

În Ludoș se află scaunul unui protopiat român gr. cat. (protopopiatul Ludoșului) de care se țin 21 de parochii și puține filii, cu 13,270 de credincioși.

La Vaidasig se varșă în Mureș, precum am amintit, Arieșul. Aici de pe delurile dela Ciuci ni-se deschide o priveliște frumôsă asupra văilor largi și plăcute ale Mureșului și Arieșului, ce se împreună aici.

Mai în jos dăm de Uioara, vestită pentru băile de sare; băile de aici sunt cele mai mari și mai cu dinadinsul cultivate băi de sare ale noastre. Sarea se află aici în o masă uriașă, în estensiune de 900 m. lungime și 550 m. lățime; adîncimea ei este necunoscută, căci pînă la o adîncime de 180 m. nu s'a dat de fundul ei. Ea este acoperită cu o pătură de pămînt năsipos, grôsă de abia 1—4 metri.

Românii au avut aici băi de sare; urmele săpăturilor lor se cunosc încă. Cu timpul însă băile au fost părăsite și esistența sărărilor o vesteau numai bălțile sărôse, ce se formaseră aici. La 1791 apoi s'a început exploatarea sarei, punându-se basă la minele de acum.

Minele de sare de acum constau din două despărțăminte mari, deosebite. Fiecare are mai multe stole și hale, din care se scôte sarea; unele din aceste sunt părăsite altele sunt ținute în rezervă. În jurul lor,

la cele mai multe, se află coridore, apoi este o sală de dans, jur împrejur cu bănci, toate din sare. Intrarea în băi se face pe scări de scîndură; sarea se scôte cu scripș. Minele sunt provădute cu cele mai moderne întocmiri, cu mașini cu abur și sunt luminate cu electricitate. Ele, cu mulțimea de căi, coridore, sale etc. cari se rîmuresc în toate părțile și se încrucișează, cu lumina ce se reflectează de pe pereții de sare strălucitori, cu mulțimea de lucrători, cari sunt în o activitate continuă, ne înfășoază o priveliște feerică.

Etă cum ni-le prezintă Hankó*):

„În adîncimele pămîntului se află căi, spațuri largi, coridore, căi suterane, sale boltite, cu balcoane, altar, cioplituri și ornamente. Învîlișul căilor; padimentul, pereții, boltitura coridorelor, suteranelor, salelor; stîlpii balconelor, altarul, crucea, toate-tote sunt din același material: din sare albă cioplită, lucie, strălucitoare. Aici este un oraș suteran feeric, fără case, dar nu fără locuitori. În el trăesc și lucră mai multe sute de ômeni: din stîncea de sare puternică cu ciocane de oțel taie bucăți cubice, le rup cu vuit, le ridică, netedesc pereții, adună sfîrmiturile, așază pe care sau încarcă pe mașinaria cu scripș bucățile de sare, se luptă, se apără contra celui mai mare dușman al sării, contra apei Mureșului. Întreg tabloul e luminat intensiv de sôrele acestei lumi, sôre strălucitor, dar lipsit de căldură: de lumina electrică, ale cărei raze saltă pe suprafața netedă ca marmoră și lucitoare ca sticla a pereților de sare, de stau se-ți ia vederea.

(Va urma).

Bibliografie.

A apărut:

„Vatra” nr. 12 cu următorul cuprins.

„Familia lui Mihail Vitezul” — de Ioan Slavici — „Amintiri” (Poesio) de George Murnu — „Țețina și Horecea” de Gr. I. Sbiera. — „Două plîngerii” (poesie) de H. G. Leca — „Fata leneșă” de N. D. Popescu. — „Două îngropăciuni” (poesie) de V. D. Păun — „Mara” de Ioan Slavici — „Unde e mai bine?” de St. Basarabeanu — „Noutăți stiințifice” de V. Cr. — „Di aniversară” după Dykens de E. Florescu — „Fel de fel” de * * *

Ilustrațiuni.

Fantasie — Almé — Di de primăvară — Lumea veselă — Din munții noștri — Spitalul brancovenesc — Alegerea cutiei — Impuscarea generalului Torijes și a conjuraților săi.

A apărut:

„Bulletin” publicat prin îngrijirea dlui George I. Lahovari, secretariu-general al societății geografice române. Anul al XV-lea trim. I și II. 1894. cu următorii sumarii:

Partea I. Actele societății. — Raportul dlui Grig. Tocilescu asupra concursului din 1893. — D. Grig. Stănescu. Patru zile în castelul dela Ruhs-mor, conferință.

Partea II. Conferințe, Memorii etc. Locul geografiei între științe de D. S. Mehedinți (bursier la Paris al S. G. R.) — Planul capitalei București de colonel C. I. Brătianu. — Charta arheologică a Bucovinei de dl Dionisiu Olin-ski Olinescu (Cernăuți) — Descrierea populară a Ardélului de dl D. Silvestru Moldovan (Sibiiu)

Partea III. Din revistele și publicațiunile din străinătate Din „Verhandlungen der Gesellschaft für Erdkunde zu Berlin”. — Din „Bulletin de la Société Royale de géographie de Bruxelles” — Tableau de diverses vitesses par James Jackson. — Le Sixième congrès international de géographie, Londres, 1895.

București stabilimentul grafic I. V. Socec 1894.

* Dr. Hankó, Az Erdélyr. földök és ásvány-vizek, 1891.

Nr. 449/1894

[102] 3-3

CONCURS

După-ace prin conculus Veneratului consistoriu archidiececan ddo 8 Martiu a. c. nrul 1837 B. s'a încuviințat instituirea unui capelan in parochia de clasa I. Satulung, biserica St. Archangeli, pentru ocuparea postului de capelan se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare in diarul „Telegraful Român“.

Cu acest post e împreunat un venit anual de 445 fl. 36 cr.

Doritorii de a ocupa acest post se și trimită cererile lor concursuale instruite cu documentele recerute de normele in vigore până la terminul sus indicat la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Brașov, 31 Maiu. 1894

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului in conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Petric,
protopresb.

Nr. 222/1894.

[103] 3-3

CONCURS

Pentru ocuparea vacantelor stațiuni învățătoresci din comunele bise-

ricesci mai jos semnate în protopresbiteratul Murș-Oșorheiului se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare, și anume:

1. Gernesig, cu salariu anual de 300 fl. v. a. și locuința in edificiul scolar.

2. Nasna, cu salariu anual de 300 fl. v. a. locuința și grădina de legumi.

3. Suplac, cu salariu anual de 300 fl. v. a. și locuința in edificiul scolar.

Intre concurenții la stațiunile de sub 1 și 3 vor fi preferiți clericii absoluiți, cari eventual la timpul seu se pōtă deveni parochi aci.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestor scōle, modul de plătire al salarelor etc. se pot lua dela subseminatul protopresbiter.

Petițiunile concursuale in regulă instruite se se așternă la subseminatul oficiu protopresbiteral in termenul deschis.

Murș-Oșorhei, 30 Maiu 1894

Oficiul protopresbiteral gr. or. al M.-Oșorheiului in conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Nicolau Manegutiș,
protopresbiter.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoniou Novotny

în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulțiani, provădute cu adiustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință in ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un **clopot patentat cu 300 kg. este egal in tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu.** Mai departe se recomandă spre facerea **scaunelor de fer bătut, de sine stătător,** — spre **preadiustarea clopotelor vechi cu adiustare de fer bătut,** — ca și spre turnarea de **tōce de metal.** Clopote in greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata in magazin.

[17] 24-52

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1894.

Budapesta — Predeal									
Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren accele-rat		Tr. de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren accele-rat
10.—	8.05	8.05	—	2.15	pl. Viena	sos.	3.—	1.55	1.55
8.25	2.10	1.55	—	9.15	Budapesta	↑	5.50	7.—	1.50
11.24	4.07	3.53	9.05	11.12	Szolnok	↑	2.30	5.23	11.46
1.35	5.46	—	11.33	12.50	P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.21
3.46	7.08	—	1.50	2.12	sos. Oradea-mare	pl.	—	2.25	11.04
4.—	7.15	—	2.24	2.19	pl. Oradea-mare	sos.	—	2.18	10.44
4.39	7.43	—	3.03	2.49	Mező Telegd	↑	—	1.52	10.07
5.22	8.18	—	3.46	3.24	Rév	↑	—	1.26	9.30
5.45	—	—	4.07	—	Bratca	↑	—	—	9.10
6.34	9.07	—	4.53	4.17	Ciucia	↑	5.40	12.47	8.31
7.18	9.37	—	5.32	4.50	Huiedin	↑	4.52	12.17	7.53
8.05	—	—	6.24	—	Ghirbău	↑	2.55	—	6.53
8.32	10.37	—	6.59	5.55	sos. Cluș.	pl.	2.—	11.01	6.14
8.49	—	—	8.40	6.11	pl. Cluș.	sos.	—	10.45	5.45
9.06	—	—	9.08	6.27	Apahida	↑	—	—	5.18
10.08	—	—	10.40	7.27	Ghirău	↑	—	9.23	3.53
10.37	—	—	11.25	7.50	Cucerdea	↑	—	8.53	3.06
10.59	—	—	11.54	—	Uióra	↑	—	—	2.48
11.07	—	—	12.04	—	Vințul-de-sus	↑	—	—	2.40
11.31	—	—	12.34	8.17	Aiud	↑	—	8.23	2.11
11.48	—	—	1.—	8.33	sos. Teiuș.	pl.	—	8.06	1.45
12.25	—	—	1.40	8.38	pl. Teiuș.	sos.	—	7.59	1.10
12.50	—	—	2.17	—	Crăciune	↑	—	—	12.39
1.04	—	—	2.35	9.09	Blăș	↑	—	7.30	12.24
1.35	—	—	3.14	—	Micăsasa	↑	—	—	11.48
1.50	—	—	3.34	9.42	sos. Copșa-mică	pl.	—	6.56	11.29
2.13	—	—	3.49	9.44	pl. Copșa-mică	sos.	—	6.54	11.14
2.32	—	—	4.11	9.59	Mediaș	↑	—	6.41	10.55
3.04	—	—	4.48	10.22	Elisabetopole	↑	—	6.20	10.21
3.39	—	—	5.27	10.51	Sighișoara	↑	—	5.53	9.42
4.01	—	—	6.10	11.12	Hașfalău	↑	—	5.33	9.13
5.26	—	—	7.50	12.26	Homorod	↑	—	4.27	7.45
6.08	—	—	8.30	12.58	Agostonfalva	↑	—	3.53	7.01
6.40	—	—	9.03	1.15	Apața	↑	—	3.37	6.35
7.16	—	—	9.38	1.34	Feldioara	↑	—	3.16	5.58
8.—	—	—	10.25	2.09	sos. Brașov	pl.	—	2.45	5.08
—	11.—	—	5.14	—	pl. Brașov	sos.	—	7.01	2.18
—	12.26	—	5.59	—	Timiș	↑	—	6.—	1.42
—	1.11	—	6.29	—	Predeal	↑	—	5.—	1.12
—	8.45	—	12.20	—	sos. București	pl.	—	7.45	—

Budapesta — Arad — Teiuș									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	—	10.—	8.05	2.15	pl. Viena	sos.	6.25	7.20	3.—
—	—	8.05	1.55	0.—	Budapesta	↑	7.35	1.20	6.30
3.10	4.24	11.10	4.—	1.37	Szolnok	↑	4.31	11.22	3.—
9.10	8.42	3.55	6.55	6.10	sos. Arad	pl.	11.30	8.20	9.45
—	—	—	—	—	pl. Arad	sos.	11.—	8.10	8.55
2.30	7.25	4.30	7.05	6.35	Glogovaț	↑	10.48	—	8.44
2.44	7.42	4.42	—	6.46	Győrök	↑	10.25	—	8.20
3.15	8.20	5.03	—	7.07	Pauliș	↑	10.11	—	8.08
3.32	8.39	5.14	—	7.18	Radna-Lipova	↑	9.58	7.29	7.56
3.58	8.58	5.32	7.50	7.35	Conop	↑	9.25	—	7.24
4.30	—	5.56	—	7.58	Bêrzava	↑	9.09	—	7.07
4.50	—	6.12	—	8.14	Soborșin	↑	8.21	6.33	6.26
5.40	—	7.—	8.51	8.56	Zam	↑	7.45	6.07	5.49
—	—	7.28	9.10	9.24	Gurasada	↑	7.18	—	5.19
—	—	7.54	—	9.50	Ilia	↑	7.08	5.44	5.08
—	—	8.10	9.34	10.06	Branicica	↑	6.44	—	4.42
—	—	8.28	—	10.24	Deva	↑	6.20	5.17	4.18
—	4.47	8.54	10.—	10.50	Simeria (Piski)	↑	6.05	5.05	3.59
—	5.04	9.08	10.11	11.04	Orăștia	↑	5.09	4.40	3.18
—	6.10	10.06	10.37	11.43	Șibot	↑	4.44	—	2.56
—	6.39	10.29	—	12.06	Vințul de jos	↑	4.22	—	2.32
—	7.11	10.53	—	12.30	Alba-Iulia	↑	4.04	3.59	2.14
—	7.28	11.07	11.17	12.44	sos. Teiuș	pl.	3.19	3.36	1.35
—	8.13	11.54	11.40	1.20	—	—	—	—	8.11

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova									
Orient. Espreș	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone	Tren de per-sone		Orient. Espreș	Tren de per-sone	Tren accele-rat	Tren de per-sone
8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20
Vineri	—	—	—	—	Budapesta	↑	6.30	10.20	2.10
1.30	8.30	2.25	7.—	10.—	sos. Timișoara	pl.	9.20	—	8.55
6.30	5.20	7.54	4.59	—	pl. Timișoara	sos.	8.28	7.13	8.49
6.47	6.15	8.02	5.52	—	Caransebeș	↑	5.39	4.05	—
—	9.33	10.25	9.10	—	Băile Herculane	↑	3.02	—	4.35
11.05	—	12.28	11.47	—	Verciorova	↑	1.—	—	3.40
11.45	—	1.20	12.40	—	București	↑	—	—	7.10
10.55	—	11.40	—	—	—	—	—	—	5.50

Cucerdea — Oșorhei — Reg. săs.									
—	2.25	8.10	3.11	8.58		—	7.41	2.36	8.31
—	3.14	8.51	3.52	9.39	Cucerdea	↑	7.03	1.58	7.43
—	5.07	10.27	5.26	11.11	Ludoș	↑	5.30	12.25	5.50
—	5.50	10.42	5.36	—	Oșorhei	↑	5.18	9.35	5.05
—	7.25	12.15	7.15	—	Reghinul-săs.	↑	3.50	8.—	3.22

Simeria (Piski) — Hunedóra									
Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt			Tren de povară	Tren mixt	Tren de povară	Tren mixt
6.15	11.35	4.25	9.43			5.25	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.01			5.09	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	10.25			4.45	9.38	2.30	7.45

Brașov — Chezd-Oșorhei									
4.50	8.50	—	3.10			8.19	1.50	—	7.20
5.36	9.33	—	3.43			7.41	1.20	—	6.42
6.49	10.46	—	4.35			6.35	12.29	—	5.36
8.33	12.40	—	5.55			4.55	11.13	—	3.51
9.19	1.26	—	6.32			4.—	10.30	—	2.45

Murș-Ludoș — Bistrița									
4.—	9.10	—	4.20	—		6.46	7.21	—	—
7.07	1.01	—	—	—	Murș-Ludoș	↑	—	4.15	—
9.59	4.55	—	—	—	Țaga-Budatelic	↑	—	—	—
—	—	—	—	—	Bistrița	↑	—	1.16	—

Nota: Orele însemnate în sânge stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drēpta de jos în sus. Numerele cele grase înseamnă orele de nopțe

Redactor responsabil Silvestru Moldovan.

Editura și tipariul tipografiei archidiececane.